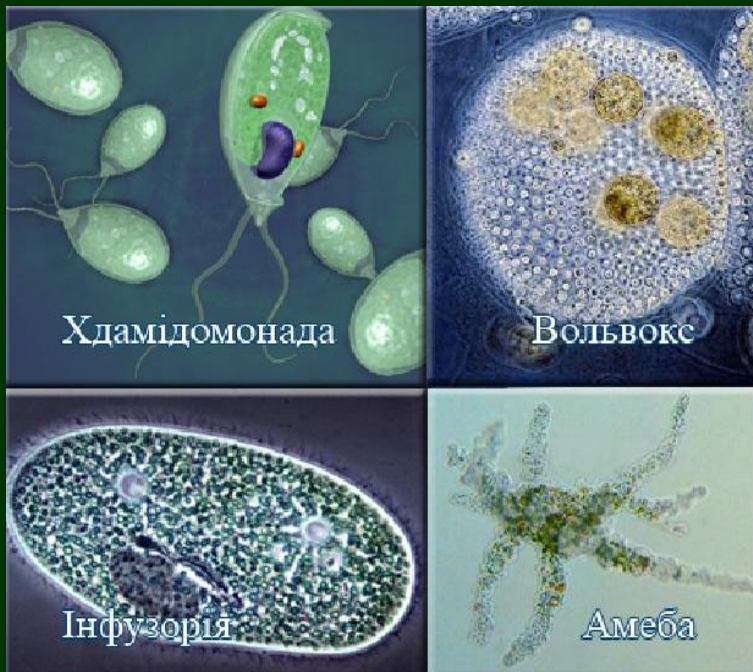

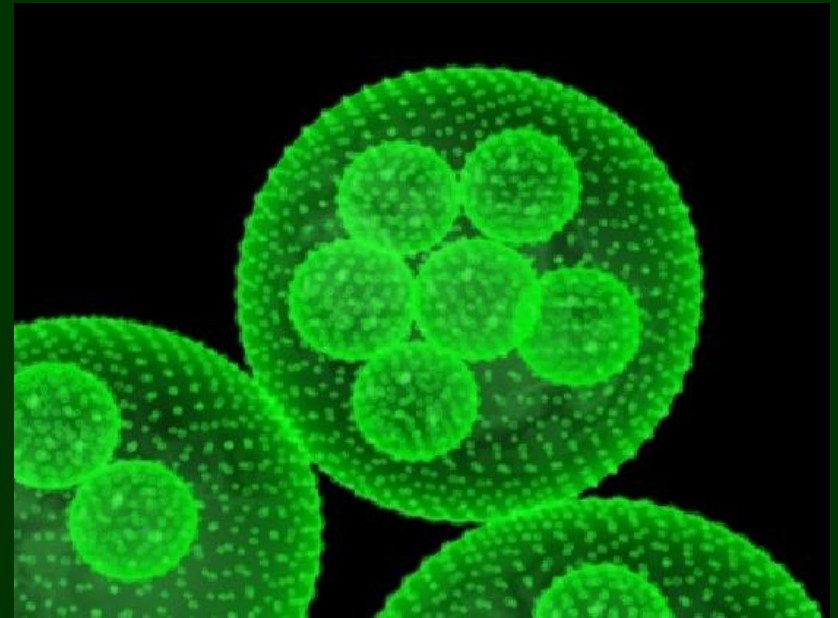
Загальний план будови клітини

Живі організми побудовані з клітин, які забезпечують процеси їх життєдіяльності. Організм рослини може складатися з однієї клітини, колонії (групи клітин, з'єднаних між собою) або безлічі клітин.

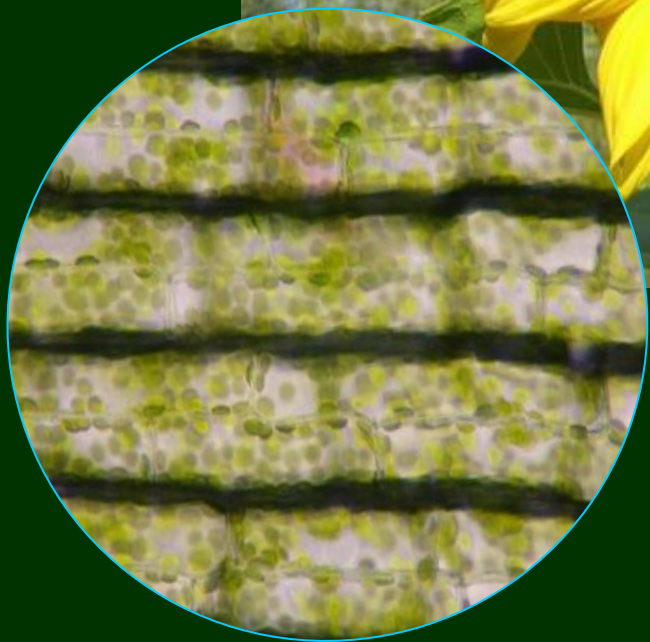

водорість хламідомонада є одноклітинною рослиною

водорість вольвокс — колонія клітин

соняшник — багатоклітинний організм.

Його тіло складається з багатьох клітин.

Клітинна оболонка

клітинна оболонка (*стінка*) захищає клітину від шкідливого впливу зовнішнього середовища, висихання, забезпечує їй опору та надає форму.

Клітинна оболонка пронизана мікроскопічними отворами - порами, через які відбувається обмін речовин

Основним складовим компонентом оболонки рослинної клітини є *клітковина*, або *целюлоза*. Вона робить клітинну оболонку міцною і щільною

Цитоплазма

Усередині клітина заповнена *цитоплазмою* - безбарвною в'язкою рідиною.

Вона неоднорідна, має сітку розгалужених каналець, трубочок і міхурців.

У цитоплазмі містяться всі органели клітини.

Вона об'єднує їх і забезпечує процеси життєдіяльності клітини.

Органели клітини

Ядро клітини

Ядро клітини оточене подвійною оболонкою, має одне або кілька ядерець. Воно відповідає за ріст клітини, її розмноження, або поділ. Ядро містить *хромосоми*, які є носіями спадкової інформації. Основна функція ядра — передача спадкової інформації від материнської клітини до дочірніх.

Вакуоля

У центрі клітини знаходиться куляста вакуоля, у молодих клітин їх декілька.

Вона заповнена клітинним соком, який є водним розчином органічних і мінеральних речовин.

У клітинному соку є різні барвники, що надають кольору квіткам, плодам рослин.

ВИСНОВКИ

Клітина є структурною та функціональною одиницею рослини. Характерною особливістю будови рослинної клітини є наявність міцної *целюлозної оболонки*, *пластид* та *вакуоль*. Завдяки наявності *хлорофілу* рослинна клітина здатна поглинати сонячну енергію і утворювати поживні речовини.

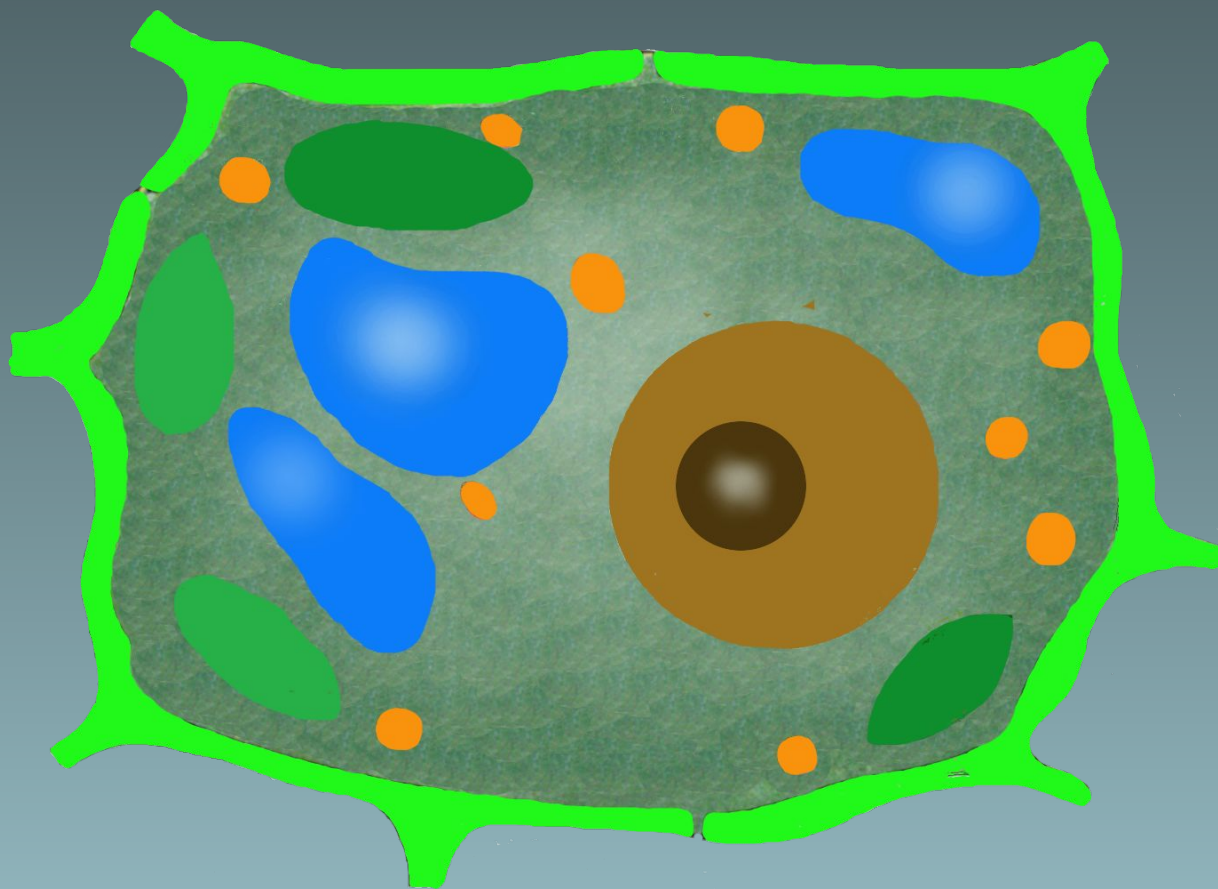
Основні складові частини клітини

Клітинна оболонка

Органели та включення

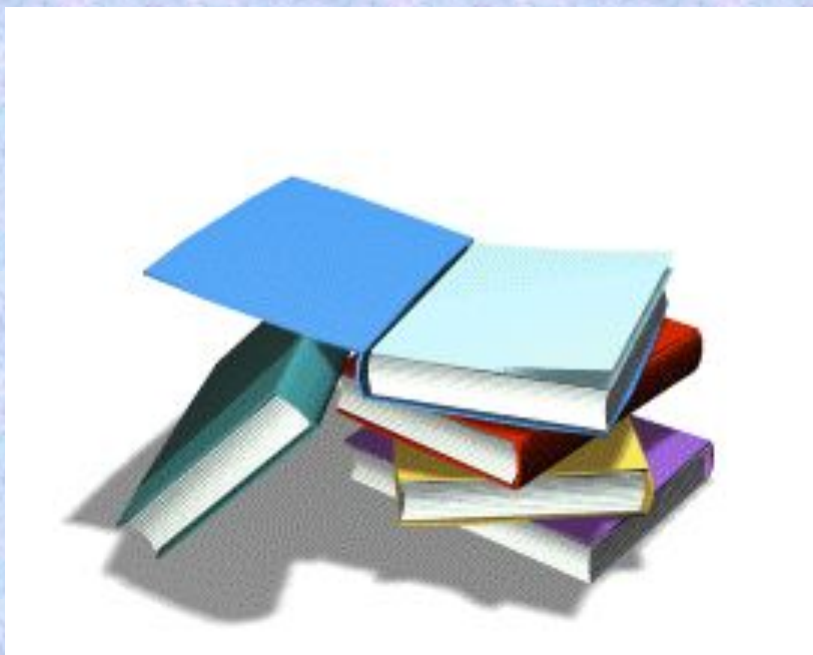
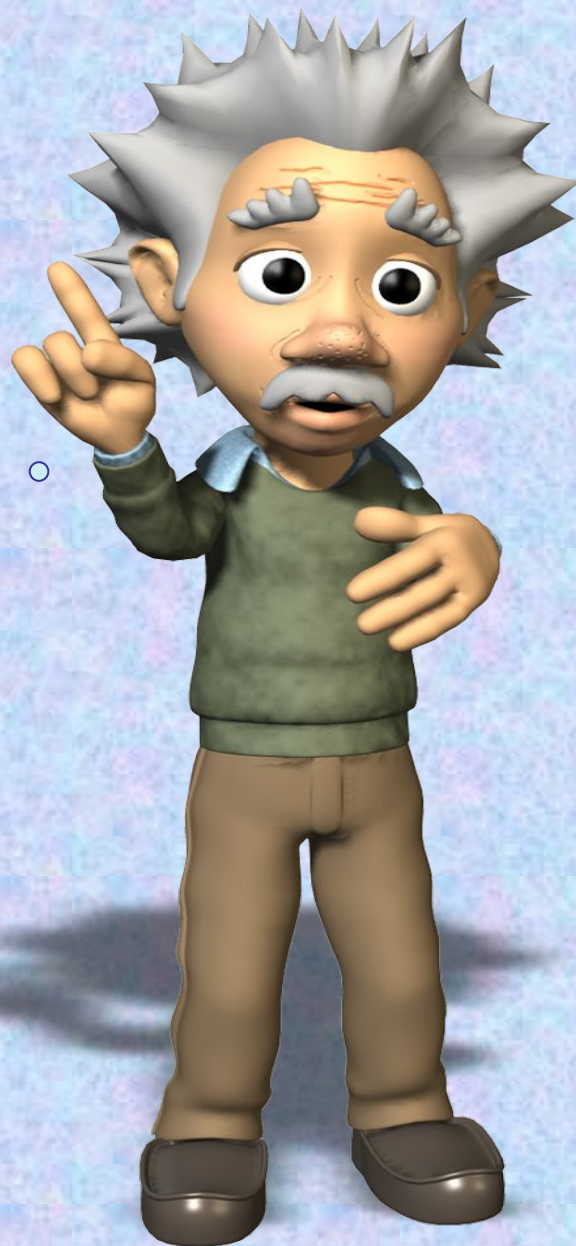
Цитоплазма

Клітина — основна одиниця будови, життєдіяльності, розмноження і розвитку організмів.

**Дайте відповіді
на запитання**

Клітинна оболонка

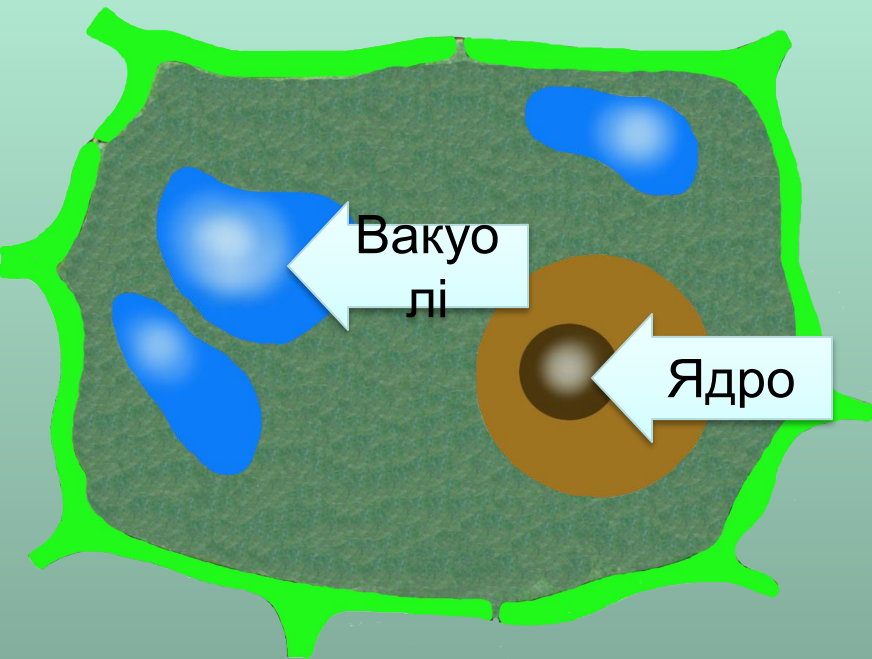
цитоплазма

Клітина зверху вкрита щільною прозорою оболонкою, яка захищає від шкідливого впливу зовнішнього середовища, висихання

Основним складовим компонентом оболонки рослинної клітини є **клітковина**, або **целюлоза**

Клітинна оболонка пронизана мікроскопічними отворами — **порами**, через які відбувається обмін речовин.

Усередині клітина заповнена безбарвною вязкою рідиною — **цитоплазмою**, яка забезпечує процеси життєдіяльності клітини

Назвіть **органели** клітини та поясніть їх значення

Ядро має одне , або кілька ядерець. Воно відповідає за ріст клітини, її поділ. Ядро містить **хромосоми**, як є носіями спадкової інформації.

Вакуоля заповнена клітинним соком, в якому розчинені речовини, барвники

Назвіть **органели** клітини та поясніть їх значення

Пластиди бувають різних кольорів:

зелені — **хлоропласти**.

Вони містять пігмент **хлорофіл**, який надає листям зеленого забарвлення та забезпечує **фотосинтез**

жовто-червоні **хромoplastи** Вони забарвлюють плоди, квітки рослин у **жовтий**, **червоний** та **рожевий** колір

безбарвні — **лейкопласти**

В них відкладаються **поживні речовини**

Клітинні включення Це різноманітні речовини, що відкладаються у вигляді кристалів солей, краплин жиру, крохмальних зерен тощо

Що собою являє **цитоплазма**?

Вона становить безбарвний в'язкий розчин органічних та неорганічних речовин, в якому перебувають різноманітні органели та включення.

Що таке **органели**?

Структури, які постійно є у клітині. Це ядро, пластиди, вакуолі, заповнені клітинним соком

Що таке **включення**?

Це різноманітні речовини, що відкладаються у вигляді кристалів солей, краплин жиру, зерен крохмалю тощо.

Які функції органел рослинної клітини?

ядро

В ядрі зберігається спадкова інформація про будову та розвиток як окремої клітини, так і всього організму.

хлоропласти

Вони мають пігмент хлорофіл. В них здійснюється фотосинтез

хромoplast

Визначають всю гаму кольорів квіток, осіннього листя, стиглих плодів

лейкопласти

В них накопичуються запасні поживні речовини, наприклад крохмаль

вакуолі

Підтримують тиск всередині клітини, спричиняючи збереженню її сталої форми.

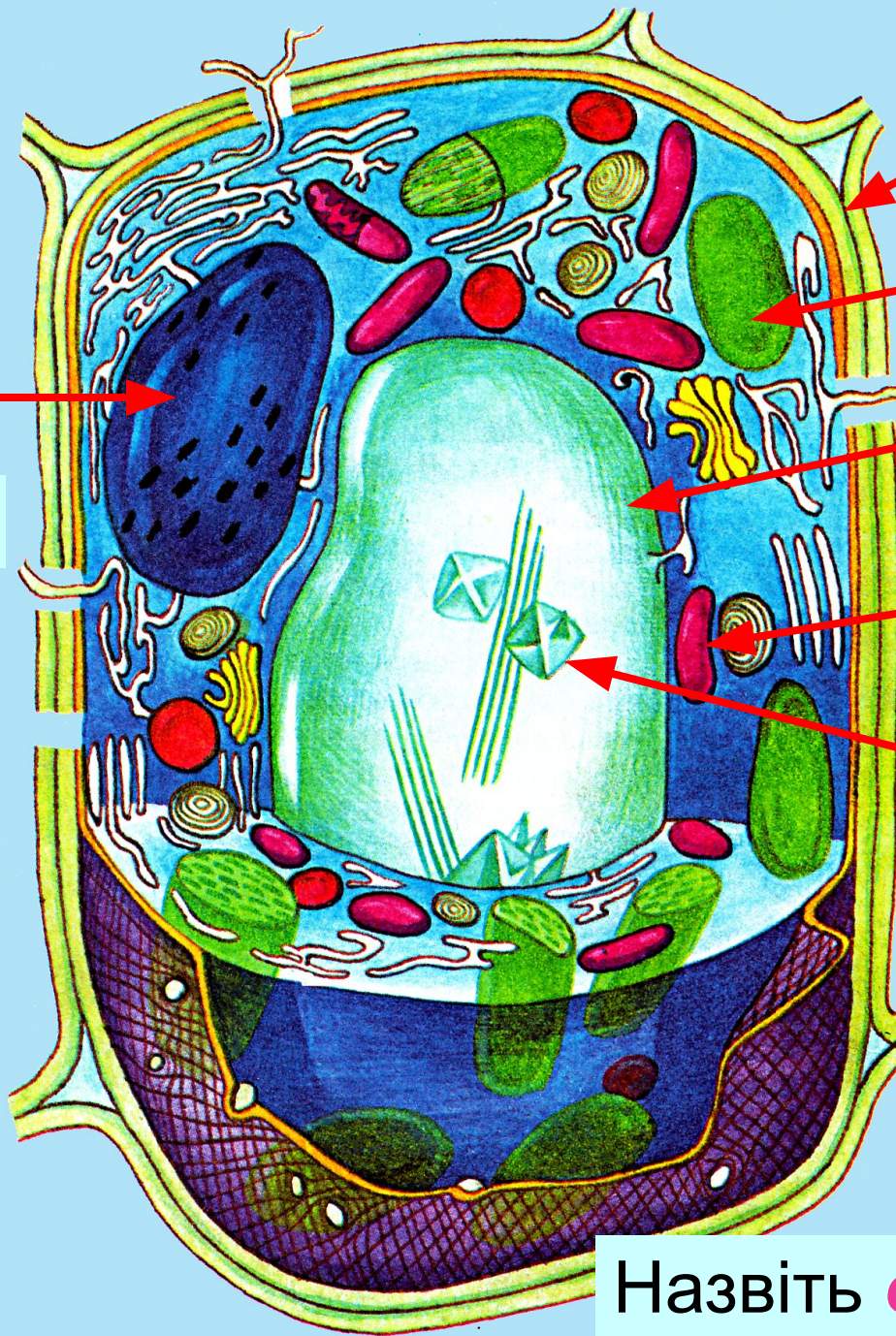
Клітинна оболонка

Через неї відбувається обмін речовин між внутрішнім вмістом клітини та зовнішнім середовищем. Вона також захищає внутрішній вміст клітини

Що таке клітина?

Клітина — основна одиниця будови, життєдіяльності, розмноження і розвитку організмів.

8

Ядро

1

Оболонка

2

Хлоропласти

3

Вакуоля

4

Хромoplastи

5

Включення

Назвіть *органели* клітини

Домашне завдання

§ 7

Джерела

І.Ю. Костіков та інші

Біологія: Підручник для 6-го класу

загально освіт. навч. закл. —

К.: Видавничий дім “Освіта”, 2014.

Волкова Т.І.

Біологія: Практичний довідник.

2-ге вид. зі змінами. —

Харків: ФОП Співак В.Л., 2010.

Волкова Т.І.

Біологія: Схеми і таблиці. —

Харків. ФОП Співак В.Л. 2010.